

SESSIÓ ORDINÀRIA CELEBRADA PEL PLENARI DEL CONSELL MUNICIPAL DE PARTICIPACIÓ DE MEDI AMBIENT EL DIJOUS 15 DE DESEMBRE DE 2020

A la ciutat de Cornellà de Llobregat, quan són les 19,30 hores del dijous 15 de desembre de 2020, es reuneixen de forma telemàtica mitjançant la plataforma Zoom, prèvia convocatòria realitzada a l'efecte en els terminis legalment establerts, els membres integrants del Consell Municipal de Participació de Medi Ambient que a continuació es relacionen, en sessió ordinària i primera convocatòria, sota la presidència delegada del Sr. Claudio Carmona Vargas.

ASSISTENTS

Vicepresident

Sr. Claudio Carmona Vargas. Tinent d'alcalde i regidor de Polítiques Mediambientals i Comunitàries

Secretari

Sr. David Calabuig Aracil. Cap de l'Àrea de Medi Ambient

Membres del plenari

Sra. Lluisa Cendón. Tècnica de Medi Ambient

Sra. Mireya Plaza Plaza. Tècnica de Medi Ambient

Sr. Jordi Portet Fontserè. Esport Ciclista Cornellà

Sr. David Garcia Cruz. Grup Municipal En Comú Movem Cornellà - En Comú Guanyem

Sr. Jonàs Fuentes León. Grup Municipal Podem

Sr. Àngel Otero Torre. Grup municipal Ciutadans

Sr. Ignasi Doñate i Sanglas. Grup municipal ERC

Sr. Josep Mestres Alsina. Gremi d'instal·ladors

Sra. Anna Masquè Plans. Siemens

Sra. Lidia Barceló. Àrea Metropolitana de Barcelona

Sr. Josep Pérez. Corncrenata

Sra. Montse Rovira. MEC+

Sr. Elias Serraviñals. Aigües de Barcelona

Sr. Luis Lopez Muñoz. Creu Roja

El Sr. Carmona dona la benvinguda a tots els assistents.

Es passa a tractar els punts de l'ordre del dia:

1- Aprovació de l'acta del Consell anterior (8 d'octubre de 2020)

No es fa cap aportació i, per tant, es dona per aprovada.

2- Educació ambiental

El Sr. Carmona anticipa que es té la intenció de fer els plenaris amb una major freqüència i tractant temes monogràfics amb major profunditat. Es recorda que s'havia enviat amb anterioritat un qüestionari per saber quin coneixement es té de les activitats ambientals municipals i la presentació amb la informació d'aquest apartat.

La Sra. Plaza passa a explicar aquest punt. En primer terme, informa dels resultats de les enquestes: les activitats més conegudes són les que es fan al riu (visites guiades, Festa del Riu...), les jugateques dels parcs i la Re-parada. Altres activitats que també es coneixien són les campanyes de prevenció de residus, els mercats de segona ma o els embolcalls reutilitzables que es lliuren a les escoles.

Respecte a la segona pregunta sobre els temes més presents: en primer lloc residus i mobilitat sostenible i canvi climàtic i medi natural i en menor mesura: energies renovables, consum responsable, estalvi energètic i horts urbans.

Per últim, per campanyes: prioritàriament les que es fan als centres escolars però també es valora de forma rellevant l'educació ambiental en famílies o adults.

La majoria d'activitats d'educació ambiental es fan des del nostre departament però també es fan des d'altres departaments municipals.

Es passa a detallar els projectes adreçats a totes les escoles:

- Propostes educatives, es coordina des del departament d'Educació. El nostre departament ofereix moltes propostes pròpies i altres organitzades per diferents organismes (Àrea Metropolitana de Barcelona -AMB-, Tram, Baixbus, Museu de les Aigües). Es tracten totes les temàtiques ambientals i a tots els nivells educatius. Es prioritzen les sortides fora de l'aula per fomentar la relació de l'alumnat amb l'entorn (al riu, els parcs, camins escolars, Gremi d'Instal·ladors...). Respecte als residus es destaca la Maleta dels Residus
- A tots els centres s'ofereix formació en horts i compostatge. La majoria de centres tenen horts de diferents tipologies proporcionats, la majoria, per l'ajuntament
- Respecte a l'estalvi energètic s'ha apostat per la metodologia Euronet 50/50, projecte europeu promogut inicialment per la Diputació de Barcelona al 2010, consisteix que mitjançant canvis en els hàbits dels usuaris es puguin aconseguir estalvis energètics. Fins ara han participat 9 centres escolars i s'ha aconseguit 521.000 kWh estalviats i 20.570€ retornats als centres en materials o projectes (50% dels estalvis). També es va portar a terme aquest projecte en instal·lacions municipals però sense tant bons resultats.
- Projecte d'Aprenentatge i Servei (ApS): són activitats més a mida del centre, a més de l'aprenentatge de l'alumnat, es fa un servei a la comunitat. S'ofereixen diferents ApS (Construcció i seguiment de caixes niu, Ajudem el bosc de ribera del riu Llobregat, Projecte Rius, Itinerari d'arbres del Parc del Canal de la Infanta i Can Corts). Actualment és obligatori que tots els alumnes de 3è i 4t de l'ESO facin un Servei Comunitari basat en el sistema ApS
- L'Agenda escolar del medi ambient i el desenvolupament de la Diputació de Barcelona que està adreçada a secundària i una altra agenda similar per primària

Gran part del treball ambiental amb els centres escolars es vehicula a través de la Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Cornellà (XESCO). Actualment hi ha 21 centres, 13 de primària, 5 escoles bressol i 3 instituts, la seva adhesió a la xarxa implica, per una banda, l'avaluació de la situació del centre i l'elaboració d'un Pla d'Acció que inclou projectes de diferents tipologies que l'escola decideix i, per un altra banda, un treball en xarxa amb la resta de centres a través de formació especialitzada i intercanvis d'experiències. Un dels projectes a ressaltar és el de naturalitzar els

patís de les escoles. A cada centre hi ha una comissió ambiental formada per diferents membres de la comunitat educativa. Una de les activitats més esperada pels centres és la Festa del Riu escolar. Alguns dels intercanvis també es fan amb centres que no són de la xarxa o de la nostra ciutat a través de la XESC (Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya) o la xarxa estatal "Escuelas en Red".

Per les activitats adreçades a la ciutadania:

- Les Jugatecambientals dels parcs de Can Mercader i del Canal de la Infanta: a la primavera i la tardor. És un projecte organitzat conjuntament amb l'AMB, disposa d'un espai de joc i activitats complementàries
- Visites guiades al riu Llobregat: per donar conèixer aquest espai natural, tracten sobretot de la seva fauna però també d'altres aspectes naturalístics
- Concurs de Fotografia: amb el que es feia una exposició amb les millors fotografies i algun material educatiu
- Pedalades familiars: organitza Esport Ciclista un cop al mes des de març a octubre
- Compostatge domèstic: hi ha repartits 311 compostadors, alguns en els horts municipals i en centres escolars
- Mercats de segona ma: s'han estalviat 11,2 tones de residus des del 2008
- Fira infantil de Nadal: estand amb activitats ambientals
- Fira de Sant Llúcia: taller específic
- ApS: Jardí de papallones del parc del Canal de la Infanta, plantació participativa amb l'escola Suris, l'esplai Font Santa i la Residència d'Avis Sant Jordi
- Campanyes:
 - o Setmana europea de l'Energia: cross pobresa energètica, tallers, exposicions...
 - o Setmana de la Natura i Dia Mundial del Medi Ambient: tallers en espais naturals...
 - o Setmana Bio: promoció de productes ecològics, visita als horts...
 - o Setmana sense soroll: centrada en la contaminació acústica, exposicions, tallers...
 - o Setmana de la Mobilitat Sostenible: finals de setembre, Baixcicletada, Festa de la Mobilitat...
 - o Dia Mundial de l'Aigua: Festa del Riu
 - o Setmana de Prevenció de Residus: a finals de novembre. Al 2020 es va fer una caracterització d'un contenidor de resta per analitzar quin percentatge de residus haurien d'anar als contenidors de selectiva i fer-ne difusió. Concretament es va trobar que el 87% del que es va separar no havia d'haver anat al contenidor de resta. Es projecta vídeo resum de l'acte el qual servirà per sensibilitzar al respecte.
 - o Campanya per la millora de la recollida selectiva d'orgànica: s'ha fet en 4 fases des del 2018 primer en habitatges nous i després per barris. Es passen dades al respecte.
 - o Campanya municipal interna per la millora de la recollida selectiva i la prevenció de residus
 - o Servei d'assessorament per a PIMES i comerços per la reducció consums energètics

Es plantegen 4 reptes de futur per les accions a fer d'aquí en endavant:

- Com arribar al públic no sensibilitzat
- Com innovar i crear activitats adaptades als temps actuals
- Quins canals de comunicació utilitzar
- Fer de l'educació ambiental un tema transversal a tots els nivells

Er Sr. Carmona proposa que aquestes últimes preguntes ens serveixin per debatre i, per tant, convida a la reflexió compartida i considera que ens falta molt per poder arribar a tota la ciutadania, sobretot a la que no està sensibilitzada en temàtiques ambientals i especialment als joves. Informa que algunes activitats tenen resultats variables com, per exemple, les visites guiades al riu que actualment (segurament motivat per les circumstàncies socials actuals) estan tenint un gran èxit d'assistència. Això ens farà avançar les visites programades pel gener del 2021.

S'obre un torn de paraules:

- El Sr. Serraviñals es presenta ja que és la primera assistència al Consell. Informa que a partir d'ara serà el representant d'Aigües de Barcelona en substitució de Marta Salamero. Comenta que li ha agradat tot el que s'ha explicat, especialment el projecte Euronet 50/50. Recorda que l'aigua és un bé escàs, que durant la sequera del 2018 es va construir la dessaladora i que és un tema que hem de tenir molt en compte. Informa d'alguns projectes que s'estan treballant:
 - o Ecofactories: les plantes de potabilització o depuració d'aigües reutilitzen subproductes com els gasos alliberats que amb la seva combustió ajuden a aconseguir l'autoconsum i l'autosuficiència energètica. També s'està potenciant la valorització dels fangs produïts per fer adobs i l'aigua que surt de depuradores per la utilització a l'agricultura o per a usos industrials
 - o Es potencia l'observació de la biodiversitat per part dels treballadors de les plantes de depuració o potabilització per poder integrar les espècies de fauna en aquestes instal·lacions que, normalment, estan properes a rius i zones naturals
 - o Insisteix que s'ha de millorar la circularitat dels recursos com l'aigua per aprofitar les aigües obtingudes en diferents processos per a usos secundaris com el baldeig dels carrers
- El Sr. Carmona recorda que hi ha molt bona relació amb Aigües de Barcelona, especialment per les activitats educatives que es realitzen a través del Museu Agbar. Informa que en els projectes d'Euronet 50/50 també es treballa el consum responsable de l'aigua.
- El Sr. Doñate agraeix que es facin consells temàtics i felicita per l'extensa presentació sobre l'educació ambiental. Sol·licita que no es prorrogui el tancament del Museu de les Aigües ja que és un bon recurs educatiu per les escoles i la ciutadania. Prega que s'obrin més les instal·lacions (jardins, pous...) del parc del Museu de les Aigües. Considera que per aconseguir els reptes de comunicació plantejats, la web municipal hauria d'incloure i facilitar més la informació ambiental que, ara mateix, costa trobar. Posa, com exemples, la inexistent informació sobre energia i el pla (caducat) 2013-2018 en relació a la contaminació acústica. Respecte al repte de transversalitat considera que es podrien incloure aspectes ambientals en altres propostes promogudes per altres departaments realitzades en zones urbanes. Proposa apropar la natura a les escoles i que els centres aprofundeixin en el seu coneixement i la seva cura. Pregunta per la reducció sobtada del residus previnguts en el 2019 en els mercats de l'estalvi.
- El Sr. Carmona coincideix que hem de prioritzar en la sensibilització de l'entorn natural urbà i recorda que la web actual porta molt poc temps en funcionament i que s'han de canviar alguns continguts. Informa que farem una ampliació dels temes energètics amb informació de consums municipals a través d'un nou portal que s'ha d'afegir a la web municipal. També considera que hem de ser curosos en l'apertura del Museu de les Aigües ja que l'emergència sanitària que s'està vivint és molt dura i que s'haurà d'adaptar a l'evolució de la situació que, esperem, sigui millor durant el 2021. Informa que aquesta

instal·lació educativa està potenciant activitats telemàtiques. Es traslladarà el prec d'intentar obrir el Museu al mes de gener de 2021.

- La Sra. Plaza informa que la baixada de residus previnguts als mercats de l'estalvi va venir causada per la baixada important de participants i la falta de les dades d'un mercat.
- La Sra. Barceló informa que les visites a depuradores i plantes de tractament de residus metropolitanos s'han hagut de cancel·lar durant tot el curs escolar al ser considerades serveis essencials.
- El Sr. López pregunta per la quantitat de participants en l'enquesta prèvia al Consell, respecte al programa Euronet 50/50 si participa algun institut i, per últim, per la millora de les bonificacions fiscals municipals tot informant que al nostre estat es produeixen més kWh mitjançant plaques solars que, per exemple, Alemanya encara que aquesta disposa de més potència instal·lada.
- El Sra. Carmona respon que, al respecte de les bonificacions fiscals, el govern municipal va decidir no canviar cap de les ordenances fiscals pel 2021 però que es manté la voluntat d'incloure-ho per al 2022. Considera que estaria bé tractar el tema de l'energia en el proper Consell de Medi Ambient.
- La Sra. Plaza respon que han participat 9 persones en l'enquesta i que en el programa Euronet 50/50 no participa cap institut encara que en algunes poblacions si que hi ha instituts que apliquen una metodologia similar però recorda que les factures dels subministres d'aquests centres no les paguen els ajuntaments i, per tant, el retorn dels estalvis no es podria fer de la mateixa manera.
- Respecte a la naturalització dels entorns de les escoles, el Sr. Calabuig informa que des de fa alguns cursos s'està treballant el projecte Patis Verds, els Horts Escolars o altres projectes més integrals com el de l'escola Jacint Verdguer.
- La Sra. Cendón informa que s'està començant un estudi dels entorns dels centres però que està en una etapa inicial. També considera que és essencial treballar amb la realitat que envolta el centre i, també, amb la ciutadania general que, precisament, ha estat en contacte més directe de l'entorn durant aquests temps de confinaments.
- El Sr. Doñate considera que enfocar l'educació ambiental al públic en general és molt necessari, recorda que arrel d'una enquesta prèvia al Congrés d'Educació Ambiental estatal es va concloure que els educadors ambientals tenen més interès en la seva feina si aquesta implica motor de canvi de la realitat tant de la qualitat de vida de les persones com dels reptes ambientals generals.
- El Sr. Carmona coincideix que s'han de fer accions adreçades a tots els públics com, per exemple, la diagnosi del contenidor de rebuig que és una actuació d'impacte directe al carrer tot considerant que els canvis de comportament en el públic adult poden tenir més repercussions positives.

3- Informació general

El Sr. Carmona recorda que, previ al Consell, es va enviar als seus membres una moció del grup municipal de Podemos per demanar una millora de la normativa autonòmica i estatal sobre el retorn i la reducció d'envasos.

El Sr. Calabuig considera que la pandèmia que estem vivint ha portat alguns aspectes positius com l'augment de l'ús de la bicicleta o el foment del teletreball però també destaca que últimament s'estan augmentant les poblacions d'espècies invasores i, per tant, les actuacions derivades.

S'informa que durant el 2020 s'han eliminat diversos panells de vespa asiàtica per tota la ciutat i s'han retirat alguns porcs vietnamites del riu Llobregat.

4- Precs i preguntes

- El Sr. Mestres, recorda que el Gremi d'instal·ladors disposa d'una de les instal·lacions més completes de tot l'estat amb energies renovables i demana que, de seguida que la situació ho permeti, es reprenguin les visites d'escolars.
- El Sr. Doñate recorda que l'ajuntament va aprovar el Pacte d'alcaldes i alcaldesses pel Clima i l'Energia juny de 2018 que implicà redactar en el termini de dos anys el Pla per a l'adaptació de Cornellà de Llobregat als efectes del canvi climàtic. Pregunta pel seu estat d'execució i sol·licita que aquest Consell participi en la seva elaboració. Considera que la paraula Sostenibilitat ha perdut, en part, la seva vigència i que es partidari d'utilitzar "transició energètica" o "canvi climàtic" del que deriven totes les actuacions. Demana saber les emissions de gasos contaminants de Cornellà de Llobregat respecte a altres municipis. Informa que l'Unió Europea està actualitzant els objectius d'índexs de reducció de CO2 (del 40% al 55%).
- El Sr. Portet lamenta la suspensió de les pedalades populars com les de la Festa del Riu o de la Setmana Europea de la Mobilitat.
- La Sra. Rovira felicita per la presentació d'educació ambiental però és lamenta de l'augment de l'incivisme que hi ha en algunes zones de la nostra ciutat i pregunta on es poden consultar les dades de la contaminació radioelèctrica.
- El Sr. Carmona constata que els actuals contenidors de residus estan molt vells i en mal estat. Això no convida a millorar la recollida selectiva. També informa que es canviaran en breu. Recorda que per combatre l'incivisme també hi ha els agents cívics. Informa que la Generalitat disposa d'un portal web per conèixer els mesuraments radioelèctrics.
- El Sr. Calabuig, considera molt adient tractar el tema de l'energia en el proper Consell tot presentat esborrany del Pla d'Acció per l'Energia i el Clima (PAESC). Informa que per la redacció d'aquest Pla es compta amb la col·laboració de la Diputació i l'Àrea Metropolitana i que la situació actual ha alentit tot el procés de redacció.
- El Sr. Carmona proposa que s'envii la informació corresponent d'aquest Pla prèviament al consell específic.
- Respecte a la radioelèctrica, el Sr. Calabuig informa de l'adreça on es troba la informació de la contaminació radioelèctrica: www.governancaradioelectrica.gencat.cat

Finalitza la sessió a les 21h.

El secretari